

Bij het risicoprofiel At Risk Mental State (ARMS) is de inzet van Cognitieve Gedragstherapie effectief voor uitstel en preventie van een eerste psychose

In dit Nederlandse reviewartikel wordt samengevat wat bekend is over de effectiviteit van Cognitieve Gedragstherapie (CGT) bij personen die lichte psychotische symptomen hebben en risico lopen een psychose te ontwikkelen. Dat profiel wordt At Risk Mental State (ARMS) of Ultra Hoog Risico (UHR) genoemd. De ARMS-populatie is een doelgroep voor de inzet van geïndiceerde vroege psychose preventie. Het ARMS-profiel bestaat uit drie subgroepen: 1. Attenuated Psychotic Symptoms, afgezwakte psychotische symptomen (APS); 2. Groep met een genetisch risico op een psychotische stoornis; 3. Kleine groep met Brief Intermittent Psychotic Symptoms (BLIPS) die binnen zeven dagen spontaan overgaan. ARMS is een heterogeen risicoprofiel en geen stoornis. Er is een onderscheid tussen de ARMS-groep en de groep met een Eerste Psychotische Episode (EPE). Na vier jaar verschilt de overgang naar een psychose per subgroep: 38% van de BLIPS ontwikkelt een psychose, tegenover 23% van de APS-groep en 8% van de groep met een genetisch risico. Om de overgang naar een psychose te voorkomen worden de ARMS-patiënten behandeld met o.a. antipsychotica, CGT en geïntegreerde therapie. Uit recente meta-analyses is gebleken dat CGT effectief is in het verminderen van de overgang van ARMS tot een psychose. In veel Europese richtlijnen wordt aanbevolen om personen met ARMS op te sporen door middel van screening en diagnostische interviews en deze personen CGT aan te bieden om de overgang naar een psychose te voorkomen. De CGT-behandeling is ook na vier jaar nog effectief. De vroege inzet van CGT is ook kosteneffectief. ARMS-patiënten die geen psychose ontwikkelen en geen CGT hebben gehad functioneren slecht (43%) en lijden vaak aan een depressie (49%) of angststoornis (35%). ARMS-patiënten die CGT hebben gekregen scoren veel beter voor depressie (13%) en angststoornis (20%) na een follow-up van 18 maanden.

Van der Gaag M, van den Berg D, Ising H. (2017). CBT in the prevention of psychosis and other severe mental disorders in patients with an at risk mental state: A review and proposed next steps. Schizophr Res. Aug 28.